

Het maken van drukwerk

- [Drukwerk als marketinginstrument](#)
- [Soorten drukwerk](#)
- [Inhoud vormgeven](#)
- [Papier, kleur en afwerking kiezen](#)
- [Drukwerk produceren](#)
- [Drukwerk verspreiden](#)
- [Meer informatie](#)

Drukwerk als marketinginstrument

Drukwerk in de vorm van flyers, posters, uitnodigingen en brochures is een van de traditionele manieren om promotie te maken voor een optreden, voorstelling, presentatie of expositie. Bijna ieder theater maakt jaarlijks een seizoenbrochure en zowel festivals, gezelschappen, poppodia, theaters als musea gebruiken flyers en programmaboekjes ter promotie. Zorg er altijd voor dat je een bewuste keuze maakt voor een bepaald type drukwerk, gebaseerd op je marketingplan. Doel, vorm en inhoud (tekst) moeten goed bij elkaar en bij de boodschap en huisstijl passen. Dat wil overigens niet zeggen dat je altijd voor de geijkte optie moet gaan (waarom geen button i.p.v. een toegangskaartje?). Koppel steeds terug of je keuzes passen bij je doelstellingen en doelgroep(en) en of deze keuzes zullen resulteren in het verwachte effect.

Soorten drukwerk

Vaak is de allereerste stap in het maken van drukwerk het ontwerpen van een huisstijl die de herkenbaarheid vergroot. Dit kan zich beperken tot een logo of beeldmerk, maar kan ook een standaard lettertype en kleurengamma omvatten of een vaste aanpak van posters; altijd een beeldvullende foto of standaard een rood kader of iets dergelijks.

De huisstijl komt meestal het eerst tot uiting op het briefpapier, enveloppen en visitekaartjes. Drukkers bieden vaak voordelige standaard pakketten voor dit soort drukwerk. Wees niet te bescheiden in het bepalen van de oplage. Materiaal laten bijdrukken is veel duurder dan in één keer een grote oplage.

Daarnaast wordt er vaak per project (voorstelling, expositie, cd) drukwerk gemaakt. Daarbij blijft het niet alleen maar bij posters en flyers, maar worden ook 'hand outs' en merchandise ontworpen. Denk aan rolletjes snoep, ansichtkaarten, buttons, kortingsbonnen of T-shirts. Vergeet echter niet dat 'leuk en opvallend' niet altijd doeltreffend is; hou je marketingdoelstelling (en je huisstijl!) steeds goed voor ogen.

Inhoud vormgeven

Denk goed na wat voor soort drukwerk je nodig hebt, waar je het voor gaat gebruiken, hoe je het gaat verspreiden en wat dat betekent voor de vorm, het beeld en de tekst. Enkele voorbeelden:

- Wil je je briefpapier ook gebruiken om facturen te maken, zet er dan ook een bankrekeningnummer, BTW-nummer en nummer van de Kamer van Koophandel op;
- Een flyer kun je gebruiken om publiek te werven maar als je het ook als programma wilt gebruiken moet je de tekst daar op aanpassen;
- Als je affiches buiten wilt laten verspreiden, zorg dan dat je niet te kleine affiches laat drukken. Andersom heb je niets aan te veel grote affiches als je geen goede mogelijkheden hebt om ze te verspreiden.

Je kunt zelf je drukwerk ontwerpen in Photoshop, Indesign of Illustrator of het laten ontwerpen door een grafisch vormgever of DTP-er. Ontwerpen is een vak apart: een grafisch ontwerper heeft meer ervaring dan jij, kent alle technische en creatieve mogelijkheden en kan het drukwerkproces voor je begeleiden. Zorg altijd voor een duidelijke briefing.

Let op: bij het ontwerpen van affiches worden nogal eens 'kunstwerken' gemaakt die prachtig, maar niet per se wervend zijn. Zorg dat je poster goed je promotiedoeleinden dient. Bij het gebruik van beeldmateriaal moet je ook rekening houden met het auteursrecht.

De tekst kun je zelf schrijven of je kunt een professionele tekstschrijver inhuren. Laat teksten altijd door een buitenstaander controleren. Jijzelf ziet op een gegeven moment niet meer of er fouten in staan.

Zorg ervoor dat je een laatste controlemoment hebt. De drukker of ontwerper kan je een digitaal bestand sturen van de definitieve versie. Houd er wel rekening mee dat kleuren op een beeldscherm net iets anders kunnen zijn dan het uiteindelijke gedrukte resultaat.

Papier, kleur en afwerking kiezen

Papier is er in verschillende diktes en kwaliteiten. Luxe of gekleurd papier is duurder dan meer standaard papier. Wat standaard papier is, kan per drukker verschillen. Vraag bij diverse drukkers eerst papiermonsters op.

Hoe meer kleuren je gebruikt, hoe duurder het drukwerk wordt. Daarbij is er een verschil tussen PMS-kleuren (Pantone) en fullcolourkleuren (CMYK). De drukpers is standaard ingesteld op full-colourkleuren. PMS-kleuren worden apart gemengd en zijn dus duurder. Met de fullcolourkleuren kunnen alle kleuren worden gemaakt, maar de kleurintensiteit is niet altijd gelijk aan een apart gemengde PMS-kleur.

Bepaal ten slotte de gewenste afwerking van je drukwerk. Moet er bijvoorbeeld een matterende of juist glanzende coating over (een deel van) je kaarten? Moeten er nietjes in de brochure, wil je een gat uitgestanst hebben in je sticker of moet het programmaboekje gerild worden, d.w.z. moet er een vouwlijn gemaakt worden? Ontwerpers en drukkers kunnen je informeren over prijzen en mogelijkheden.

Drukwerk produceren

De ontwerper geeft niet alleen vorm aan het drukwerk maar kan in de meeste gevallen ook goed adviseren over drukkers of drukvormen. Informeer daarnaar!

Vraag altijd van tevoren een gespecificeerde schriftelijke prijsopgave, zodat je weet wat er wordt gedaan voor die prijs. Stuur altijd een orderbevestiging volgens de specificaties die in de prijsopgave staan. Vraag in het geval van veranderingen of aanpassingen een schriftelijke bevestiging van de meerkosten.

Overleg altijd met de drukker hoe het bestand aangeleverd moet worden. Drukwerk lever je meestal aan als pdf, met de lettertypen toegevoegd. Zo blijft je exacte ontwerp behouden en weet je zeker dat kleur en lettertypes goed gedrukt worden. Zorg dat de resolutie van je drukwerk hoog genoeg is, in ieder geval minimaal 300 dpi. Hou ook rekening met een marge van minimaal 3 mm aan de randen van het ontwerp.

Naast reguliere drukkerijen kun je alternatieven overwegen: Bij een hele kleine oplage kan het voordeliger zijn om bijvoorbeeld affiches digitaal te printen bij een copyshop. Daarnaast zijn er diverse online-drukwerksites of internetdrukkerijen waar je goedkoop drukwerk kunt bestellen. De keuzemogelijkheden zijn meestal beperkt wat betreft papier of formaat, maar het kan veel geld schelen. Google 'goedkoop drukwerk' en je vindt diverse bedrijven.

Drukwerk verspreiden

Denk voordat je drukt na hoe en waar je het drukwerk wil verspreiden. Maak hier een plan voor, zodat je goed kunt inschatten wat je precies wilt drukken en hoeveel je nodig hebt.

Veel culturele instellingen hebben een plek om flyers en programmaboekjes neer te leggen of posters op te hangen. Je kunt natuurlijk zelf stapels flyers verspreiden, maar er zijn ook bedrijven

die zich specialiseren in de verspreiding van cultureel drukwerk, zoals Zzappservices in Amsterdam en de Cultuurkoker voor op scholen.

Meer informatie

Op BeroepKunstenaar.nl vind je verschillende relevante teksten over publiciteit en marketing, en ook over auteursrecht, intellectueel eigendom en portretrecht.